

Posudek na diplomovou práci

Název: Etnická identita Čechů v San Diegu

Autor: Bc. Alice Špácová

Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Obecná antropologie – integrální studium člověka, 2008, 115 s.

Tématem diplomové práce Alice Špácové se stala otázka etnické identity imigrantů – Čechů v USA. Řešila ji na příkladu vnitřně provázané skupiny Čechů v San Diegu, jejímž pojítkem byly zaměstnanecké vztahy. Tuto skupinu sledovala dlouhodobě a data pro interpretaci získala na základě strukturovaného rozhovoru a zúčastněného pozorování.

Teoreticky Alice Špácová vyšla z premisy, že koncept etnické identity, přesněji reinterpretace výchozí etnické identity lidí, kteří podstoupili emigraci, je ovlivněn právě průběhem akulturace. Proces adaptace, integrace potažmo asimilace je tedy bezprostředně ovlivněn nejen stavem etnické identity imigrantů v době příchodu, ale také aktuální politickou, ekonomickou a společenskou situací v hostitelské zemi. V tomto smyslu autorka správně pojednala i koncept symbolické etnicity, který je typický právě pro společnost USA. S ambicí systematického přístupu k problému pak zařadila i kapitolu řešící psychologický rozměr emigrace. Byť lze říci, že tento pohled je do jisté míry mimo těžiště zájmu antropologa, s ohledem na výzkum malé sociální skupiny, má i tato souvislost svůj význam.

Svůj výzkum a zejména vlastní interpretace zarámovala Alice Špácová do kontextu vývoje emigrace Čechů do USA a do San Diega zvláště. Upozornila na různá období a politicko-ekonomický kontext, do kterého čeští imigranti přicházeli. To je významné zejména z hlediska analýzy postojů jejich informátorů, kteří nepřišli do USA ve stejném období. Obraz institucionální podpory české identity v San Diegu - v novém domově sledovaných Čechů - podává popis spolkové činnosti ve městě a zejména analýza vybraného ročníku časopisu Věstník, který je českým krajanům v San Diegu k dispozici.

Klíčovou co do rozsahu i obsahu se stala odpověď na výzkumnou otázku: Do jaké míry si čeští emigranti v San Diegu uchovali svoji výchozí etnickou identitu a jaké proměnné spolupůsobily na její reinterpretaci. Zvolený úkol, jak již bylo výše uvedeno Alice Špácová řešila na základě výzkumu skupiny Čechů, která se zformovala na principu profesních vazeb. V tomto smyslu získala autorka velice zajímavý vzorek české populace ve sledovaném městě. Skutečnost, že členové této skupiny nepocházeli ze stejné vlny emigrace a přesto jejich česká identita hrála roli pro navázání vztahu na principu sdíleného češství, ukazuje, že výchozí etnická identita hraje jako aspekt podílející se na pocitu soudržnosti hraje trvale významnou roli. Tento rozměr se ukázal zejména v rovině pěstování interpersonálních vztahů. Nepotvrdil se však zcela v rovině deklarované identity a v rovině identity žité. V tomto směru klíčovou roli sehrála jak délka pobytu v USA tak proces „melting pot“, který nejen přispěl k přeznačení imigranta, ale také k zásadní kulturní amnézii. Zajímavé také bylo zjištění autorky, že symbolickou etnicitu si vybudovali zejména lidé z druhé a jeden a půlleté generace imigrantů. V jejich pojetí je česká identita ozvláštňující alternativou, která zvyšuje jejich osobní kredit, tvoří součást jejich image.

Práce Alice Špácové je dobře strukturována, je založena na bohatém a dobře zpracovaném materiálu. Jako takovou ji hodnotím známkou výborně a v případě bodového maxima 40 bodů ji navrhuji ¹⁸37 bodů.

Dana Bittnerová

V Praze 14.6. 2008

PhDr. Dana Bittnerová, CSc.